

NOTULEN van de online vergadering van stemgerechtigde aangeslotenen, gehouden op dinsdag 8 september in Pakhuis De Zwijger

Aanwezig namens het bestuur:

De heer F. Rottenberg, voorzitter
De heer M. Verhoef, penningmeester

Aanwezig namens het bureau:

Mevrouw H. Verschuur, directeur Lira
Mevrouw V. van Buitenen, adjunct-directeur Lira

Online aanwezig namens het bestuur:

De heer C.S.M. Schaepman, vicevoorzitter (scheidend)
De heer F. Ribbens, secretaris
De heer A. Roskam, bestuurslid
De heer J. Thijssen, bestuurslid
Mevrouw A. Bon, bestuurslid
Mevrouw M. Smits, bestuurslid
De heer R. Bogaarts, bestuurslid

Online aanwezig namens het bureau:

Mevrouw T. van Hattem, teamleider Lira
De heer M. van Dam, medewerker Lira
Mevrouw N. Jamaa, beleidsmedewerker Lira
De heer J. Laros, beleidsmedewerker Lira
Mevrouw S. Bemer (notulen)

Agenda

15.45 - 16.00 uur

Virtuele ontvangst voor Lira-aangeslotenen

16.00 - 16.45 uur

Jaarvergadering van Stichting Lira

Jaarverslag 2019, beleid 2020 en verder

- Toelichting door bestuur en directie
- Gelegenheid voor de aangeslotenen om vragen te stellen en hun oordeel uit te spreken over het door Lira gevoerde beleid en te voeren beleid en over het door het Lira Fonds gevoerde en te voeren beleid inzake sociale en culturele doelen.

Benoeming en herbenoeming bestuursleden

- Franky Ribbens voor herbenoeming door de vergadering van stemgerechtigde aangeslotenen op bindende voordracht van de Auteursbond.
- Manon Smits voor herbenoeming door de vergadering van stemgerechtigde aangeslotenen op bindende voordracht van de Auteursbond
- René Bogaarts voor benoeming op bindende voordracht van de NVJ (voor de zetel van Kees Schaepman).

Zo nodig: stemming over de kandidaten.

Rondvraag en sluiting

16.45 - 17.00 uur

Presentatie van de regelingen voor projecten/werkbeurzen voor scenaristen, journalisten, schrijvers en vertalers via het Steunfonds Rechtensector. Deze regelingen zijn bedoeld voor professionals die door de coronamaatregelen getroffen zijn.

Opening

De jaarlijkse vergadering van stemgerechtigde aangeslotenen van Stichting Lira vindt voor de 33e keer plaats. Dit keer live vanuit Pakhuis De Zwijger vanwege de Corona maatregelen. De voorzitter opent de jaarvergadering om 16:00 uur en heet de online aanwezigen van harte welkom. Lira telt 13.000 aangeslotenen, fictie- en non-fictie schrijvers, vertalers, dichters, freelance journalisten, ondertitelaars en scenarioschrijvers.

De online aanwezigen kunnen op 2 manieren vragen stellen aan het bestuur, via de chatfunctie en via de Q&A. De voorzitter, Felix Rottenberg, stelt de tafelgenoten voor. Rien Verhoef, literair vertaler en onafhankelijk penningmeester. Vera van Buitenen en Hanneke Verschuur, de directie van Lira. Veel schrijvers hebben enorme last van Covid-19, werkzaamheden die teruglopen, activiteiten die uitgesteld worden. Freelance journalisten, vertalers en scenarioschrijvers voelen deze economische crisis. Deze schrijvers kunnen sinds vorige week een beroep doen op het Steunfonds Auteurs, sinds de openstelling zijn er al 40 aanvragen ontvangen. Aan het eind van de vergadering volgt daarover meer informatie.

Vandaag neemt het Lira bestuur afscheid van vicevoorzitter Kees Schaepman.

Jaarverslag 2019, beleid 2020 en verder

De penningmeester en de directie geven een toelichting op het jaarverslag 2019 en het beleid 2020 en verder. Voor de aangeslotenen is er gelegenheid om vragen te stellen en hun oordeel uit te spreken over het door Lira gevoerde en te voeren beleid en over het door het Lira Fonds gevoerde en te voeren beleid inzake sociale en culturele doelen.

Financiële toelichting

De penningmeester licht toe dat Lira in 2019 meer verdeelde dan het incasseerde. De rechtenopbrengst in 2019 is enigszins vertekend omdat er geen reproductieincasso heeft plaatsgevonden. Lira heeft voor de categorieën kranten, publiekstijdschriften en algemene boeken uit eigen middelen verrekenbare voorschotten uitgekeerd. Wetenschappelijke en educatieve auteurs kunnen naar verwachting in 2020 een reproductieuitkering over twee jaren via Lira tegemoet zien.

Door stijging van de incasso kon Lira de administratiekosten verlagen van 9 naar 8%. De tijdelijke verlaging van het SoCu-inhoudingspercentage (van 10% naar 5%) bleef in 2019 gehandhaafd. De reserves van het Fonds zijn inmiddels op het gewenste niveau. Een socu-inhouding van 7,5% zal vanaf 2020 naar verwachting volstaan om de SoCu-toekenningen te kunnen financieren. Voor de uitgebreide financiële toelichting verwijst de penningmeester naar het jaarverslag te vinden op Lira's website.

Vraag van een aangeslotene: als straks voor de repartitie nasynchronisatie/ondertiteling een jaar (2017) wordt afgesloten, kunnen we dan de definitieve afrekening daarvan al eerder in 2021 verwachten, of blijft er één moment van uitkeren per jaar? De directie licht toe: Lira heeft voor de gelden 2017 een initiële/eerste repartitie in 2018 gedaan, daarna volgen er nog twee narepartities. Bij de eerste repartitie zijn er gelden gereserveerd voor naclaims. Na drie jaren worden alle nog overgebleven reserves ofwel uitgekeerd in een afsluitende repartitie ofwel toegevoegd aan het lopende jaar, afhankelijk van de omvang van het resterende budget.

Leenvergoeding voor E-books

Vera van Buitenen licht toe dat Lira eind 2018 een convenant heeft getekend, samen met het ministerie van OCW, de Koninklijke Bibliotheek, de Vereniging van Openbare Bibliotheken, de Groep Algemene Uitgevers, de Auteursbond en Pictoright. Hierdoor kunnen schrijvers en vertalers voortaan rekenen op een vergoeding voor het uitlenen van hun e-books. Vanaf 1 januari 2019 worden auteurs, vertalers en beeldmakers per uitlening van hun e-book betaald. De individuele uitgever verstrekt per titel een licentie en maakt per titel aparte afspraken met de Koninklijke Bibliotheek. De Koninklijke Bibliotheek betaalt vervolgens de helft van de e-lending-vergoedingen

aan de uitgevers. De andere helft gaat naar Lira (83%) en Pictoright (17%), die het onder de makers verdelen. Voor vertaalde werken geldt een iets afwijkende afspraak: daar ontvangen Lira en Pictoright de e-lending-vergoedingen met uitzondering van het gedeelte dat is bestemd voor de buitenlandse auteurs. Het tarief per uitlening kan variëren, deze differentiatie volgt Lira bij de uitkering. In het geval er meerdere schrijvers van een e-book zijn, sluiten we voor de onderlinge verdeling aan bij de verdeelregels die we hanteren voor het papieren Leenrecht. We hebben voor deze verdeling ook een nieuw repartitiereglement e-lending.

Lira keert de beschikbare e-lendingvergoedingen ieder half jaar uit. In november 2019 heeft de eerste verdeling plaatsgevonden. Over 2019 is bijna een miljoen aan vergoedingen verdeeld. Uit de recente cijfers blijkt overigens een toename van het aantal uitleningen van e-books via de online bibliotheek vanaf de invoering van de Coronamaatregelen. Het aantal fysieke uitleningen in de openbare bibliotheken is daarentegen in de periode dat de bibliotheken moesten sluiten uiteraard drastisch teruggelopen. Voor de verdeling ontvangen wij van de Koninklijke Bibliotheek inzage in de uitgeleende e-book-titels en de bijbehorende beschikbare vergoedingen. Bent u schrijver of vertaler van e-books? Controleer dan vooral via de portal uw eigen e-book-titels. In de online bibliotheek kunt u checken of uw e-books worden uitgeleend.

Reprorechtvergoeding voor vak, wetenschappelijke en educatieve auteurs

Stichting Reprorecht incasseert vergoedingen voor (digitaal) kopiëren uit kranten en tijdschriften bij de overheid, het onderwijs en het bedrijfsleven. Lira ontvangt al jaren het auteursdeel voor kopiëren uit kranten, publiekstitjdschriften en algemene boeken en keert dat ook uit. Vanaf dit jaar gaat Lira de beschikbare reprorechtvergoedingen ook uitkeren aan auteurs van vakboeken en tijdschriften, wetenschappelijke boeken en tijdschriften en educatieve werken. De auteurs zijn hier afgelopen juli over geïnformeerd door hun uitgever en Stichting Reprorecht.

Al sinds 2012 dragen de auteursorganisaties Auteursbond, de Nederlandse Vereniging voor Journalisten en Lira gezamenlijk de wens uit tot autonomie bij de verdeling van alle reprorechtvergoedingen en dus de wens dat de vergoedingen voor alle tekstauteurs verdeeld worden via hun eigen auteursorganisatie Lira en niet langer via uitgevers. Om dit te bereiken is Lira met het Nederlands Uitgevers Verbond (nu Mediafederatie) een bindend adviestraject gestart, op basis waarvan eind 2016 nieuwe afspraken zijn gemaakt binnen Stichting Reprorecht. Uitgevers bleven daarbij de reprorechtvergoedingen aan de vak, wetenschappelijke en educatieve auteurs uitkeren, maar nu op basis van een strikte doorbetalingsinstructie van Stichting Reprorecht. De uitvoering van de doorbetaling aan auteurs op basis van deze doorbetalingsinstructie leidde vervolgens tot knelpunten bij een deel van de uitgevers. Daarop zijn nieuwe gesprekken gestart tussen de vertegenwoordigers van uitgevers, auteurs, beeldmakers en Stichting Reprorecht. Daarbij is eind vorig gekozen voor de structurele oplossing van verdeling via Lira. Als auteursorganisatie zal Lira daarom met ingang van dit jaar deze vergoedingen aan auteurs verdelen. We zullen deze vergoedingen net als de journalistieke reprorechtvergoedingen verdelen op basis van de jaarlijkse inkomsten uit freelance schrijfwerkzaamheden en we hebben de vak- wetenschappelijke en educatieve auteurs inmiddels ook uitgenodigd om opgave te doen in onze nieuwe portal.

Wij hopen in december van dit jaar de eerste uitkering te kunnen doen. Wij zullen dan de reprorechtvergoedingen 2018 en 2019 uitkeren, dus twee jaar in 1 keer.

Vraag van een aangeslotene: Kunt u uitleggen hoe het gaat voor luisterboeken? Voor luisterboeken keert Lira al jaren het auteursdeel uit van de papieren leenrechtvergoeding. Voor de luisterboeken die worden uitgeleend via Bibliotheek.nl van de KB ontvangt Lira geen vergoedingen. Als het goed is zijn hierover individuele afspraken tussen de uitgever en de auteur gemaakt. Maria Vlaar, voorzitter van de Auteursbond, voegt hier via de chatfunctie aan toe dat de Auteursbond op dit moment aan het onderhandelen is met de uitgevers voor betere afspraken over luisterboeken binnen het modelcontract dat auteurs met hun uitgevers sluiten.

Vraag van een aangeslotene: Is ergens te zien wanneer een volgende uitkering gaat plaats vinden en wat die is? Het is voor mij altijd een verrassing wanneer en hoeveel. De directie licht toe: het zwaartepunt van Lira's uitkeringen in verschillende geldstromen ligt traditioneel in het

laatste kwartaal van het jaar. De afgelopen jaren is de leenrechtrepatrië toe rond oktober/november uitgekeerd. De audiovisuele repatrië hebben we dit jaar voor het eerst in de eerste helft van het jaar uitgekeerd en wij hopen dat vanaf nu te blijven doen. Lira probeert zo snel en adequaat mogelijk te reparteren en natuurlijk ook binnen we wettelijk gestelde termijnen.

Video on Demand (VOD)

Hanneke Verschuur licht toe dat in 2015 Stichting Lira samen met VEVAM (voor regisseurs) en NORMA (voor acteurs) afspraken heeft gemaakt met RODAP over VOD-vergoedingen voor de hoofdmakers van films en series. RODAP is het samenwerkingsverband van omroepen, distributeurs en producenten. De hoogte van de vergoeding is uiteindelijk halverwege 2017 in arbitrage bepaald. In 2019 heeft de eerste uitkeringsronde plaatsgevonden. Helaas heeft Lira nog geen beschikking over gebruiksdata, daarover zijn we in gesprek met RODAP. Met RODAP spreken we ook over de verlenging van het Convenant uit 2015. Er loopt daarnaast nog altijd een rechtszaak bij de Hoge Raad die vooral betrekking heeft op het verleden - op 25 september wordt hierin de uitspraak verwacht.

Communicatie

In 2019 is de nieuwe Lira Fonds site gelanceerd. De procedure en voorwaarden voor aanvragen zijn overzichtelijk en gestroomlijnd. Deze site was een vervolg op de Lira Nieuws site, verjongd in 2018. Vorige maand volgde de Lira-site en de portal in de nieuwe huisstijl.

Lira Fonds

In 2020 trad een nieuw bestuur aan bij het Lira Fonds na een bestuurlijke herinrichting. De onafhankelijk gekozen voorzitter en de penningmeester van Lira bleven aan, zij zijn ook voorzitter en penningmeester van het Lira Fonds. Daarnaast zijn aangetreden als bestuursleden Sophie Kassies, Molly van Gelder en Tsead Bruinja. Een goed en ervaren bestuur, waarmee het Lira Fonds zich gelukkig mag prijzen. Het Lira Fonds steunt nog steeds sociale, culturele en educatieve doelen dat doen we vanuit de SoCu-inhoudingen. Jarenlang was dat 10%, de afgelopen twee jaren bij wijze van tijdelijke maatregel 5% vanwege hoge reserves en vanaf dit jaar wordt de socu-inhouding 7,5%. In 2019 is zo'n 1,7 miljoen toegekend aan subsidies vanuit het Lira Fonds.

Vooruitblik 2019 en verder

De voorzitter vraagt of de aangeslotenen zich met het gevoerde en te voeren beleid kunnen verenigen op basis van het jaarverslag, de toelichtingen en de vragen en antwoorden.

Het gevoerde en te voeren beleid van Lira: 32 relaties zijn het eens, 1 relatie is tegen en 2 relaties hebben geen mening.

Het gevoerde en te voeren beleid van Lira Fonds: 31 relaties zijn het eens, geen tegenstemmen en 2 relaties hebben geen mening.

De voorzitter dankt de relaties voor het vertrouwen in het beleid dat we voor beide stichtingen hebben gevoerd.

Benoeming en herbenoeming bestuursleden

We nemen afscheid van ons bekwame, gedreven en betrouwbare bestuurslid Kees Schaepman, voorgedragen door de NVJ. Hij is NVJ voorzitter geweest, journalist bij Vrij Nederland en hoofdredacteur bij de VPRO Radio en hij is ook nog steeds actief als schrijver van voortreffelijke boeken. Het Lira bestuur overhandigt Kees Schaepman de witgouden Lira-speld, de speld van zeer grote verdienste en dankt Kees voor zijn jarenlange tomeloze inzet.

Franky Ribbens voor herbenoeming als bestuurslid op bindende voordracht van de Auteursbond

De voorzitter meldt dat Stichting Lira een bindende voordracht heeft ontvangen van de Auteursbond voor de herbenoeming van Franky Ribbens. Er zijn geen tegenkandidaten gesteld. Franky Ribbens wordt voor een periode van drie jaar herbenoemd.

Manon Smits voor herbenoeming als bestuurslid op bindende voordracht van de Auteursbond

De voorzitter meldt Stichting Lira een bindende voordracht heeft ontvangen van de Auteursbond voor de herbenoeming van Manon Smits. Er zijn geen tegenkandidaten gesteld. Manon Smits wordt voor een periode van drie jaar herbenoemd.

René Bogaarts voor benoeming als bestuurslid op bindende voordracht van de NVJ (voor de zetel van Kees Schaepman).

Kees Schaepman is afgetreden en wordt opgevolgd door René Bogaarts op bindende voordracht van de NVJ. Er zijn geen tegenkandidaten gesteld. René Bogaarts wordt voor een periode van drie jaar benoemd.

Zo nodig: stemming over de kandidaten.

Van dit agendapunt wordt geen gebruik gemaakt.

Rondvraag en sluiting

De voorzitter dankt de aangeslotenen voor hun online aanwezigheid en sluit de vergadering om 16:45 uur.

Presentatie van de regelingen voor projecten/werkbeurzen voor scenaristen, journalisten, schrijvers en vertalers via het Steunfonds Rechtensector. Deze regelingen zijn bedoeld voor professionals die door de coronamaatregelen getroffen zijn.

Deze regelingen zijn in brancheorganisatieverband tot stand gekomen. De grote muziek CBO's Buma en Sena hebben een bedrag beschikbaar gesteld uit hun liggende reserves voor hun achterban. De makers CBO's Lira, Norma, VEVAM en Pictoright hebben zich daarbij aangesloten. Deze 6 CBO's hebben samen 5 mio bijeen weten te brengen en vervolgens heeft OCW dit bedrag verdubbeld. Concreet betekent dit dat Lira 400.000 euro beschikbaar heeft gesteld vanuit de eigen middelen (Auteursfonds Reprorecht en het Lira Fonds) daarnaast ontvangt het Lira Fonds, 500.000 euro via OCW.

De Auteursbond en het Matchingsfonds zijn bereid gevonden om voor de verdeling van de 500.000 euro regelingen in het leven te roepen. Aangeschoven aan tafel zijn Marcel Hooft van Huysduynen en Jan Jaap Heij.

Jan Jaap Heij licht toe dat het Matchingfonds een regeling heeft voor schrijvende journalisten. Er zijn nu – na de eerste week - al 30 aanvragen binnen en de eerste 6 zijn al goedgekeurd. Op de website van de Coöperatie, onder het tabblad Matchingsfonds kunnen de freelance journalisten terecht.

Marcel Hooft van Huysduynen is projectleider voor de regelingen van het Steunfonds Auteurs. Het is een zelfde type regeling als bij het Matchingsfonds maar dan voor andere beroepsgroepen: literaire auteurs en vertalers en scenarioschrijvers. Er zijn subsidieregelingen voor werkbeurzen opgezet en een regeling ter compensatie voor door Corona misgelopen inkomsten. De regeling voor projecten is onderverdeeld in een regeling voor scenarioschrijvers en een regeling voor literaire auteurs en vertalers, jeugdboekenschrijvers en misdaadauteurs. Auteurs kunnen via de website van de Auteursbond een aanvraag doen. De aanvragen kunnen tot 1 oktober worden ingediend daarna volgt er beoordeling door de adviescommissie. De tweede ronde vindt begin volgend jaar plaats en de derde ronde in april 2021. De loketten zijn vorige week geopend en er zijn tot nu toe al 43 aanvragen binnengekomen, 15 vanuit de scenarioschrijvers, 10 voor de inkomenssteun en het resterende aantal van schrijvers en vertalers in bredere zin. Daarnaast voert Steunfonds Auteurs samen met het sociaal fonds van de NVJ de compensatieregeling uit, deze staat ook open voor freelance journalisten.